

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.	
Zpracovatel: Ministerstvo vnitra	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte: první den dvanáctého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem návrhu zákona je plošné zavedení občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem obsahujícím elektronickou identifikaci občana.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano	
<p>Odhadované náklady rezortu Ministerstva vnitra by v prvním roce neměly překročit 250 milionů Kč, v letech následujících pak 140 milionů Kč. Zvýší se také náklady na jeden občanský průkaz zhruba o 65 Kč. Pro ostatní rezorty by výše nákladů neměla překročit 100 mil Kč (zejména v souvislosti s úpravami informačních systémů).</p> <p>Konkrétní výše nákladů bude záviset na počtu dokladů vydaných v jednotlivých letech, tento počet nelze předem přesně odhadnout.</p> <p>Výše uvedené vyčíslení nákladů je hrubým odhadem, který může ještě doznat změn během vývoje konkrétního technického řešení a v závislosti na jednání se Státní tiskárnou cenin. Významné bude též konečné nastavení parametrů vývoje občanských průkazů s kontaktním elektronickým čipem závisující mj. na obsahu elektronického čipu. S faktickou přípravou technické infrastruktury nelze začít před ukončením legislativního procesu. Je proto nutné počítat s určitou mírou vícenákladů, které mohou vzejít z případných změn technického řešení nebo komplikací při jeho vývoji.</p> <p>Prostředky na zajištění uvedení novely zákona do praxe bude Ministerstvo vnitra požadovat v rámci jednání o státním rozpočtu jako navýšení rozpočtové kapitoly.</p>	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ano	
Většina evropských států připravuje tzv. národní identitní prostory, v kterých bude nabízet svým občanům státem garantovanou elektronickou identitu na nejvyšším stupni důvěry. Členské státy budou po 29. září 2018 povinny rozpoznávat elektronickou identifikaci od všech nahlášených systémů ostatních členských států. Cílem navrhované právní úpravy je umožnit občanům České republiky provádět elektronickou identifikaci prostřednictvím občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem.	

3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano
Návrh zákona může mít příznivý dopad na podnikatelské subjekty zejména v sektoru elektronického obchodu, kdy vzdálenou identifikaci budou moci využít též soukromoprávní poskytovatelé služeb k identifikaci svých klientů.
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ano
Návrh zákona rozšíří obecním úřadům obcí s rozšířenou působností výkon činnosti o aktivaci identifikačního certifikátu v kontaktním elektronickém čipu občanského průkazu.
3.5 Sociální dopady: Ne
3.6 Dopady na spotřebitele: Ne
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne
3.10 Korupční rizika: Ne
3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne

1. Důvod předložení

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

1.2 Definice problémů

V souvislosti se strategickým záměrem Ministerstva vnitra, který požaduje plošné zavedení státem zaručeného prostředku vzdáleného prokázání identity a s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „nařízení eIDAS“), které je s touto strategií v souladu, Ministerstvo vnitra prověřilo cesty splnění tohoto záměru.

Na základě doporučení pracovní skupiny Řídícího výboru eIDAS pro elektronickou identitu a prostředky pro elektronickou identifikaci Ministerstvo vnitra rozhodlo sloučit požadavek na zavedení státem zaručeného prostředku pro vzdálené prokázání identity se základní veřejnou listinou, která je občanům České republiky vydávána za účelem prokázání totožnosti, tedy s občanským průkazem.

Předkládaná novela zákona řeší především legislativní a věcné požadavky na občanský průkaz tak, aby splňoval podmínky pro zaručené vzdálené prokázání totožnosti občanem.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V současné době jsou podle zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, vydávány tři typy občanských průkazů – občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a kontaktním elektronickým čipem, občanský průkaz se strojově čitelnými údaji (bez kontaktního elektronického čipu) a občanský průkaz bez strojově čitelných údajů (vydáváný v konkrétních mimořádných případech s platností 1 – 6 měsíců). Občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem je nepovinným osobním dokladem občana a je vydáván za správní poplatek 500 Kč.

Žádná z těchto variant občanského průkazu nespĺňuje nároky na prostředek vzdáleného prokázání totožnosti občanem

Na vyhotovení občanského průkazu je podle platné právní úpravy lhůta 30 dnů ode dne podání žádosti u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V případě, že je občanský průkaz (nebo i cestovní doklad) vyhotoven dřív, nelze občana o této skutečnosti informovat prostřednictvím textové zprávy nebo e-mailu a občan nemůže této výhody využít.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Novela zákona o občanských průkazech se dotýká všech občanů České republiky, dále správních úřadů, zejména obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a Ministerstva vnitra, Ministerstva financí (Generálního finančního ředitelství) a Ministerstva práce a sociálních věcí (České správy sociálního zabezpečení), a také Státní tiskárny cenin jako výrobce osobních dokladů.

1.5 Popis cílového stavu

Většina evropských států připravuje tzv. národní identitní prostory, v kterých bude nabízet svým občanům státem garantovanou elektronickou identitu na nejvyšším stupni důvěry, a to bezplatně jako službu příslušného státu svým občanům.

Pokud by měl být identitní prostor uznáván i ostatními členskými státy, bude muset příslušný členský stát identitní prostor nahlásit (tzv. notifikovat) prostřednictvím mechanismů stanovených v nařízení eIDAS. Členské státy budou po 29. září 2018 povinny rozpoznávat elektronickou identifikaci od všech nahlášených systémů ostatních členských států.

Nařízení eIDAS nenařizuje vybudování národního identitního prostoru, nicméně je výsostným zájmem každého členského státu vybudovat vlastní národní identitní prostor, a to s ohledem na bezpečnostní aspekty a v zájmu co nejširšího využívání služeb souvisejících s nařízením eIDAS svými občany.

Prvořadým cílem navrhované právní úpravy je umožnit občanům České republiky provádět elektronickou identifikaci prostřednictvím občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem jako základní veřejné listiny vydávané občanům pro prokázání totožnosti jakoukoli podporovanou cestou.

Vedlejším cílem je navrhovaná možnost informovat občana prostřednictvím textové zprávy nebo e-mailu o vyhotovení občanského průkazu nebo cestovního pasu, která zvýší komfort občana. V současné době není možné občana o případném dřívějším vyhotovení osobního dokladu informovat.

Zároveň bude zrušen správní poplatek za občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem, neboť se bude jednat o povinný osobní doklad občana.

1.6 Zhodnocení rizika

Důsledky nevybudování vlastního identitního prostoru:

Občané si s ohledem na rozvíjející se služby eGovernmentu, a to zejména s ohledem na nařízení eIDAS, budou pro využívání elektronických služeb v rámci EU pořizovat svoji identitu mimo území České republiky. Český stát přijde o jakoukoliv možnost systematicky rozvíjet a podporovat služby související s elektronickou identifikací českých občanů a zajišťovat kvalitu a bezpečnost těchto identifikačních prostředků. Současně tím rezignuje na svoji roli garanta prokazování totožnosti občanů, kterým je vydávána elektronická identifikace.

Česká republika musí podle nařízení eIDAS od 29. září 2018 rozpoznávat elektronickou identifikaci ostatních ohlášených systémů pro přístup k elektronickým službám informačních systémů veřejné správy a bude vyvíjet odpovídající část identifikačního systému pro komunikaci mezi informačními systémy veřejné správy a mezinárodními identifikačními systémy, není tedy vhodné upírat tuto funkci českým občanům, zatímco ostatním občanům Evropské unie bude přístupna.

2. Návrh variant řešení

2.1. Varianta 1 – nulová

Předpokládá zachování stávajícího stavu.

2.2. Varianta 2

2a) Česká republika nebude vytvářet vlastní identitní systém umožňující elektronickou identifikaci občana

V tomto případě bude Česká republika povinna od 29. září 2018 rozpoznávat identitu od ostatních ohlášených identitních systémů a bude povinna prostřednictvím takto rozpoznávaných identit umožňovat komunikaci s veřejnou správou občanům jiných států Evropské unie.

Tato varianta není vhodná jak s ohledem na rezignaci státu na poskytování základní služby svým občanům, tak i s ohledem na zvýšené bezpečnostní riziko - veškerá elektronická identifikace by byla poskytována systémy mimo Českou republiku, a to i pro občany České republiky.

2b) Česká republika vytvoří vlastní identitní systém bez využití občanských průkazů

V tomto případě by Česká republika vybuodovala vlastní identitní systém, a pokud by chtěla nabídnout jeho uživatelům (občanům) využití elektronické identifikace na nejvyšším

stupni důvěry podle nařízení eIDAS, musela by se speciálně řešit otázka odpovídajícího prostředku - nosiče pro prokázání identity. Muselo by jít o obdobný nosič, jako je občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem. V tomto případě by bylo možné jako základ identifikačního systému využít některá komerčně nabízená řešení, nicméně opět by zde byla obdobná rizika jako u varianty a).

Navíc vzhledem k ustanovení nařízení eIDAS jsou zde značná rizika s ohledem na odpovědnost státu za škodu v případě špatné funkce identifikačního systému, případně jeho pouhé i dočasné nedostupnosti. Dále pak by hrozila možná rizika vyplývající z faktu, že by většina občanů měla svoje elektronické identifikace v soukromých řešeních a s postupným rozvojem služeb eGovernmentu by se stát mohl snadno ocitnout v nevýhodné pozici vzhledem k soukromým poskytovatelům takových služeb.

Toto se v posledních letech poměrně často u podobných projektů infomačních technologií stávalo, když pro strategickou službu pro stát byl zvolen jeden nebo úzká skupina dodavatelů, kteří pak využívali své monopolní postavení.

2c) Česká republika vytvoří vlastní identitní systém s maximálním využitím občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem

V tomto případě stát nabídne automaticky každému držiteli občanského průkazu elektronickou identifikaci na nejvyšším stupni důvěry podle nařízení eIDAS. Stát a veškeré jeho složky budou mít kontrolu nad provozem a přidělováním elektronické identifikace a současně bude v rámci vydávání občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem státem garantované ztotožnění držitele občanského průkazu a jeho elektronické identifikace.

Uživatelé takto vytvořeného systému budou využívat veškeré výhody, které toto nejbezpečnější řešení garantované a provozované státem přináší. S ohledem na skutečnost, že každý držitel občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem dostane společně s občanským průkazem svoji elektronickou identifikaci bezplatně a automaticky při výdeji nového občanského průkazu (s právem odmítnout, pokud tyto prostředky nechce nebo nemůže využívat), dá se očekávat, že naprostá většina občanů bude mít právě státní elektronickou identifikaci.

Stát bude tedy poskytovatelem elektronické identifikace pro své občany, poskytne jim elektronickou identifikaci prostřednictvím občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem, a to bezplatně. Toto uspořádání založí možnost využívat vzdáleného ověřování totožnosti při přihlašování k systémům eGovernmentu, což je základním stavebním kamenem pro tzv. úplné elektronické podání a je zásadním cílem výše uvedené strategie Ministerstva vnitra.

Stejně řešení volí většina států EU a dále pak toto řešení jednomyslně doporučil i „Řídící výbor eIDAS“, což je poradní orgán ministra vnitra pro otázky dopadu nařízení eIDAS na Českou republiku. Řídící výbor má zřízeno 6 pracovních podskupin, zahrnujících odborníky z řad Ministerstva vnitra, ostatních resortů, územních samosprávných celků, akademické sféry, uznávaných autorů odborné literatury, i odborníků ze soukromé sféry. V pracovních skupinách byla tato varianta diskutována a vychází ve všech ohledech jako výhodná.

2.3 Zhodnocení varianty 2c z hlediska plošného zavedení občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem

a) zavedení pouze občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem

Pro uvedení identifikačního systému vytvořeného a garantovaného Českou republikou pro její občany do praxe je zavedení jednoho typu občanského průkazu nejefektivnějším řešením. Každý občan totiž bude moci využívat svou elektronickou identifikaci, a to bezplatně.

Pokud občan při prvotní žádosti a převzetí občanského průkazu odmítne využívat elektronickou identifikaci a svůj názor během platnosti občanského průkazu změní, pak může tuto elektronickou identifikaci aktivovat na každém místě výdeje občanských průkazů bez dalších nákladů ze strany státu.

b) ponechání možnosti mít občanský průkaz se strojově čitelnými údaji bez kontaktního elektronického čipu

Pokud by zůstala možnost, aby si občan zvolil mezi různými typy občanského průkazu, jednalo by se z hlediska finanční náročnosti na výrobu dvou druhů občanských průkazů o velmi nákladné řešení vzhledem k nutnosti udržování současných výrobních kapacit občanských průkazů pro oba typy a současně procesů výdeje a správy těchto dvou typů občanského průkazu.

Pokud v tomto případě občan při změně postoje ke službám eGovernmentu bude chtít získat občanský průkaz s kontaktním elektronickým čipem, pak musí požádat o vydání nového občanského průkazu před ukončením platnosti se všemi náklady, které toto rozhodnutí nese jak pro občana (správní poplatek), tak pro stát (náklady na výrobu nového občanského průkazu). Lze předpokládat, že tyto komplikace by odradily velkou část občanů.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

I. Společné náklady pro všechny varianty 2:

Náklady spojené s respektováním nařízení eIDAS – odhadované náklady, které bude třeba vynaložit na úpravu informačních systémů ostatních rezortů, nepřekračují cca 100 milionů Kč. Úprava jednoho informačního systému bude činit 0,5 milionu Kč, pokud je portál připraven na personifikované chování (cca třetina rezortů), např. pomocí přihlášení přes datovou schránku, anebo bude úprava jednoho systému obnášet 7,5 milionu Kč, pokud portál na personifikaci připraven není a musí se začít od základu bez ohledu na to, zda autentizační metodou bude datová schránka, občanský průkaz či něco jiného (cca 2/3 rezortů). Vliv na nákladnost řešení bude mít i případná potřeba dalších úprav rozhraní a databází v závislosti na nastavení konkrétních informačních systémů. Odhad nákladů tedy nelze jednoduše sjednotit.

II. Náklady spojené s variantou 2c:

Náklady vzniknou státu v souvislosti s plošným zavedením občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem, jakožto nositele elektronické identifikace občana (jednorázově cca 60,5 milionu Kč na úpravu systému Cestovních dokladů s biometrickými prvky – CDBP, jehož součástí je také technické řešení výroby občanských průkazů a cca 25 milionů Kč za vybudování kořenové certifikační autority). V souvislosti s tím je potřeba, aby stát ročně vynaložil peněžní prostředky ve výši 14,5 milionu Kč na uživatelskou podporu middleware druhé úrovně v režimu 24 hodin 7 dní v týdnu pro podporu uživatelů občanského průkazu. Zároveň se zvýší náklady za jeden občanský průkaz cca o 65 Kč.

Občanům mohou vzniknout náklady v souvislosti s pořízením zařízení, které umožní použít elektronickou identifikaci (čtečka kontaktního elektronického čipu), pokud již čtečku smart card nevládní. Tento náklad vzniká občanovi, který chce aktivně používat občanský průkaz pro vzdálené prokázání identity. Tyto čtečky jsou standardním produktem dostupným na trhu s cenou začínající na 200 Kč za kus.

III. Náklady nesouvisející s variantou řešení prostředku elektronické identifikace:

Nově dojde k rozšíření položkové skladby informačních systémů evidence občanských průkazů a evidence cestovních dokladů o mobilní telefonní číslo a e-mailovou adresu. Vytvoření podmínek pro zasílání informací o možnosti převzít si vyhotovený osobní doklad s sebou nese náklady cca 7,5 milionů Kč na úpravu formulářů. Úpravy informačních systémů evidence občanských průkazů a evidence cestovních dokladů jsou již součástí jiného projektu „nové identitní autority“. Zpracování tohoto procesu si vyžádá cca 120 člověkodnů.

Vyčíslení nákladů za jednotlivé oblasti:

Oblast nákladů dle dělení výše	Popis navrhované změny	Náklady na realizaci vyjádřené v Kč	Délka technické realizace	předpokládaný termín realizace
I	náklady třetích stran na úpravy informačních systémů (rezorty)	cca 0.5 mil Kč / portál *) cca 7,5 mil Kč / portál **) 72 mil Kč	cca 2 člověkoměsíce *) cca 30 člověkoměsíců **)	
II	plošné zavedení OP s čipem (náklady na úpravu CDBP)	60 500 000	minimální čas pro implementaci je 9 měsíců od podpisu dodatku ke smlouvě na službu se Státní tiskárnou cenin	1. 1. 2018
II	plošné zavedení OP s čipem (vybudování kořenové	25 000 000	9 měsíců	

	certifikační autority SZR)			
II	uživatelská podpora middleware 2. úrovně v režimu 24 hodin 7 dní v týdnu	14 500 000/rok	minimální čas pro implementaci je 9 měsíců od podpisu dodatku ke smlouvě na službu se Státní tiskárnou cenin	1. 1. 2018
II	navýšení ceny dokladů	97 500 000/rok (v případě vydávání 1,5 mil. občanských průkazů ročně a při ceně navýšení 65 Kč za doklad)	minimální čas pro implementaci je 9 měsíců od podpisu dodatku ke smlouvě na službu se Státní tiskárnou cenin	1. 1. 2018
III	informování občana o možnosti převzít si vyhotovený doklad	7 500 000	minimální čas pro implementaci je 9 měsíců od podpisu dodatku ke smlouvě na službu se Státní tiskárnou cenin	1. 1. 2018
	náklady na straně občana	200 - 300 - čtečka		
*) pokud je portál připraven na personifikované chování, např. pomocí přihlášení přes DS (dnes např. EPO2 Finanční správy atd.), a nejsou potřeba další úpravy databází a rozhraní **) pokud portál na personifikaci připraven není a musí se začít od základu bez ohledu, zda autentizační metodou bude DS, eOP či něco jiného, popřípadě jsou potřeba další úpravy databází a rozhraní v závislosti na architektuře konkrétního informačního systému (o tento případ půjde například u ePortálu ČSSZ)				

V prvním roce by náklady rezortu Ministerstva vnitra neměly překročit 250 milionů Kč, v letech následujících pak 140 milionů Kč. Tyto částky vychází ze součtu uvedených nákladů (211 500 000 Kč na výstavbu a provozní náklady jednoho roku a 112 000 000 Kč provozních navýšení v dalších letech) navýšených o 15 % pro první rok a 25 % pro další roky z hlediska nepředvídatelného rizika, kterým je například navýšení počtu vydaných občanských průkazů nad uvedený počet z předcházejících let, náklady vyplývající z integračních prací s vazbou na ostatní informační systémy Ministerstva vnitra. Jde pouze o kvalifikovaný odhad.

Konkrétní výše nákladů bude záviset na počtu dokladů vydaných v jednotlivých letech, tento počet nelze předem přesně odhadnout. Lze pouze vycházet ze statistického sledování na úseku občanských průkazů v předcházejících letech (2014 a 2015), ze kterého bylo zjištěno, že bylo vydáno 1,5 mil. občanských průkazů ročně.

Pro ostatní rezorty by výše nákladů neměla překročit v souhrnu 100 mil Kč.

Výše uvedené vyčíslení nákladů je hrubým odhadem, který může ještě doznat změn během vývoje konkrétního technického řešení a v závislosti na jednání se Státní tiskárnou cenin. Významné bude též konečné nastavení parametrů vývoje občanských průkazů s kontaktním elektronickým čipem závisící mj. na obsahu elektronického čipu. S faktickou přípravou technické infrastruktury nelze začít před ukončením legislativního procesu. Je proto

nutné počítat s určitou mírou vícenákladů, které mohou vzejít z případných změn technického řešení nebo komplikací při jeho vývoji. Jak již vyplynulo z uvedeného, jednání se Státní tiskárnou cenin budou probíhat po ukončení legislativního procesu, kdy bude teprve možné zadat konkrétní technický požadavek v souvislosti s realizací výroby a personalizací občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem.

Prostředky na zajištění uvedení novely zákona do praxe bude Ministerstvo vnitra požadovat v rámci jednání o státním rozpočtu jako navýšení rozpočtové kapitoly.

Posouzení nákladů ve variantách dle kapitoly 2.3 (plošné zavedení vs zachování občanského průkazu bez čipu)

V případě plošného zavedení občanských průkazů s čipem jsou náklady uvedené výše. V případě, že by byla zachována možnost výdeje občanského průkazu bez čipu, pak dojde k úpravě nákladů pouze v položce „Navýšení ceny dokladů“.

Dle současné smlouvy na výrobu občanského průkazu je občanský průkaz s čipem o 121 Kč včetně DPH dražší než občanský průkaz bez čipu. Tato cena je však stanovena pro maximální roční počet 50 000 dokladů. Pro zajištění plné požadované kapacity výroby (v roce 2014 bylo vyrobeno 1,5 milionu občanských průkazů) pro obě varianty nelze očekávat snížení nákladů vzhledem k nutné připravenosti výrobních kapacit pro obě varianty a současně by část kapacit byla nevyužita. Technická část znamená tedy navýšení ceny občanského průkazu s čipem téměř 2x vyšší než ve variantě plošného zavedení.

Další nedílnou částí je zvýšení nákladů na procesování žádostí.

Přínosy:

Pro občana je zásadním přínosem zvýšení komfortu při komunikaci s veřejnou správou a využití všech přínosů, které poskytuje modernizace a elektronizace veřejné správy. Tento přínos lze jednoznačně určit ekonomicky. Nevyčíslitelná je však důvěra občanů v celý proces elektronizace a zvýšení právní jistoty občanů při využívání elektronických služeb veřejné správy i elektronických služeb soukromoprávních subjektů.

Ekonomické vyčíslení může být provedeno na základě úspory času občana při použití elektronických služeb veřejné správy místo fyzické účasti při vyřízení požadavku. Jestliže uvažujeme, že jedno využití elektronických služeb ušetří 2 hodiny ztracené při osobní návštěvě, pak celkové úspory jsou dle konzervativních údajů:

- Minimální mzda dle nařízení vlády č. 233/2015 Sb. je **58,70 Kč** za hodinu
- Počet obyvatel starších 15 let a mladších 65 let **7 354 000**
- Odhad ročního počtu situací, kdy občan ušetří čas díky využití elektronické služby eGovernmentu, **2 návštěvy po 2 hodinách**
- **Celková úspora 2 x 2 x 58,70 x 7354000 je 1 726 719 200 Kč ročně**

Tato úspora je samozřejmě pouze modelová a silně závisí na počtu služeb veřejné správy, které budou dostupné elektronicky. Nicméně navrhovaný přístup plošného zavedení občanských průkazů s čipem jako základního prostředku důvěryhodné identifikace občanů je nezbytným předpokladem pro získání tohoto přínosu.

Pro veřejnou správu jsou přínosy v obdobné struktuře, navíc je zde však zásadním přínosem to, že elektronické služby mohou být zaváděny s jistotou, že je připraven zaručený systém vzdálené identifikace občanů, jehož využití neznamena při tvorbě služeb veřejné správy žádné náklady, **naopak při zřizování nových služeb vede k úspoře nákladů na vzdálenou identifikaci občana.**

Nedílnou součástí přínosů je předpokládané urychlení výstavby elektronických služeb pro občany vzhledem k tomu, že jednotlivé orgány veřejné správy nebudou muset řešit správu identit občanů a budou moci využít centrální sdílenou službu eGovernmentu, která navíc zajistí jednoznačnou identifikaci občanů vůči základním registrům.

Pro podnikatelskou sféru je jednoznačným přínosem získání zaručené identity občana při přístupu k elektronickým službám. Tím dojde k dramatickému snížení rizikosti poskytování těchto služeb a zamezení podvodů při vzdálené identifikaci klienta. Výsledné snížení rizika se promítne pozitivně do ceny těchto služeb pro občany, jak vyplývá z prohlášení zástupců zejména bankovní sféry při jednání pracovní skupiny pro identifikaci v rámci Řídícího výboru eIDAS.

3.2 Vyhodnocení variant

2.1. Varianta 1 – nulová

V této variantě rezignuje Česká republika na rozvíjení služeb eGovernmentu a nebude poskytovat žádné elektronické služby občanům České republiky ani občanům států Evropské unie. Tato varianta je zcela nereálná (muselo by být zastaveno i již současné používání těchto služeb).

V opačném případě zůstávají náklady spojené s nařízením eIDAS z hlediska uznávání zahraničních systémů elektronické identifikace a zavedení těchto zahraničních systémů do informačních systémů veřejné správy.

Nebudou realizovány žádné přínosy pro občany České republiky, veřejnou ani soukromou sféru.

Ministerstvo tuto variantu nedoporučuje a považuje ji za neuskutečnitelnou.

2.2. Varianta 2

2a) Česká republika nebude vytvářet vlastní identitní systém umožňující elektronickou identifikaci občana

V této variantě budou realizovány náklady na straně eGovernmentu a jednotlivých informačních systémů veřejné správy spojené s nařízením eIDAS.

Současně jde o rezignaci státu na poskytování základní služby svým občanům a připuštění zvýšeného bezpečnostního rizika, kdy veškerá elektronická identifikace by byla poskytována systémy mimo Českou republiku, a to i pro občany České republiky.

V této variantě nedojde k realizaci žádných přínosů pro občany a veřejnou správu, protože zahraniční identita neumožní přímé spojení identifikované osoby se záznamem ze

základních registrů a pro každou komunikaci tedy bude nutné složité dokazování identity občana.

Úspory pro soukromou sféru a z toho sekundární úspory pro občany budou minimalizovány opět vzhledem k nejednoznačnosti prokazování identity občana.

Ministerstvo tuto variantu nedoporučuje.

2b) Česká republika vytvoří vlastní identitní systém bez využití občanských průkazů

V tomto případě zůstávají náklady na výstavbu informačního systému vzdáleného prokázání identity. Současně zůstávají na straně České republiky i závazky vyplývající z nařízení eIDAS vzhledem k plné odpovědnosti státu za škodu v případě špatné funkce identifikačního systému, případně jeho pouhé i dočasné nedostupnosti.

Veškeré orgány veřejné moci a soukromoprávní subjekty by musely spoléhat pouze a jen na prostředky prokázání identity poskytované komerčními subjekty, nebo by musely být vytvořeny nové prostředky poskytované státem.

Jakýkoli prostředek vzdáleného prokázání identity poskytovaný Českou republikou v úrovni nejvyšší záruky musí mít vlastnosti jako občanský průkaz s čipem (jak technické, tak procesní) a jeho poskytování tedy znamená stejné dodatečné náklady, jako jsou náklady na poskytování občanského průkazu.

V případě, že by vydávání těchto prostředků bylo svěřeno pouze komerčním subjektům, pak Česká republika zcela rezignuje na povinnost zajistit bezpečnost a právní jistotu občanům a deleguje tuto povinnost na soukromoprávní subjekty.

Strategická služba státu by pak byla poskytována jedním nebo úzkou skupinou dodavatelů, kteří by pak využívali své monopolní postavení.

Ministerstvo tuto variantu nedoporučuje a považuje ji za vysoké bezpečnostní riziko.

2c) Česká republika vytvoří vlastní identitní systém s maximálním využitím občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem

V tomto případě stát zajistí každému občanovi možnost držení prostředku pro vzdálenou identifikaci na nejvyšším stupni důvěry podle nařízení eIDAS – občanského průkazu. Stát a veškeré jeho složky budou mít kontrolu nad provozem a přidělováním elektronické identifikace a současně bude v rámci vydávání občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem státem garantované ztotožnění držitele občanského průkazu a jeho elektronické identifikace.

Budou realizovány veškeré přínosy pro občana, veřejnou i soukromou sféru. I přes vyčíslené náklady Ministerstvo vnitra tuto variantu jednoznačně doporučuje.

Zde je nutné připomenout, že zavedení elektronické identifikace je prvním krokem k dalším postupům, které usnadní občanům komunikaci s orgány veřejné správy a s dalšími subjekty, které se rozhodnou využívat elektronické identifikace k jednotlivým úkonům.

4. Návrh řešení

Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Varianta 1 - nulová

Nulová varianta není vhodná s ohledem na případná rizika popsaná výše.

Varianta 2

Navrhuje se realizovat variantu 2c), ve které Česká republika zavede identifikační systém s maximálním využitím občanského průkazu, což znamená zavedení pouze jednoho typu občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem.

Česká republika se přijetím navržených variant přiblíží standardům Evropské unie, dojde k výraznému zlepšení služeb občanovi a elektronizace veřejné správy.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Odpovědnými za implementaci novely zákonů o občanských průkazech a cestovních dokladech a souvisejících zákonů jsou Ministerstvo vnitra, ostatní ministerstva, jimiž spravované informační systémy veřejné správy umožní identifikaci pomocí elektronického občanského průkazu, a dále obecní úřady obcí s rozšířenou působností, resp. též zastupitelské úřady, které zpracovávají žádosti o vydání občanského průkazu nebo cestovního pasu.

Pro zajištění dodržování právní úpravy ze strany dotčených subjektů je možno využít stávající mechanismy. Orgánem, který bude odpovědný za zavedení nové regulace do praxe a za vynucení dodržování této regulace, budou nadále obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Nastavit procesy, které by napomohly vynucování navrženého řešení novel zákonů, není potřebné.

6. Přezkum a účinnost regulace

Navržená novela zákona o občanských průkazech bude přezkoumávána, zda odpovídá požadavkům aplikační praxe a v případě nutnosti budou navrženy změny. Efektivita navržené právní úpravy bude průběžně sledována kontrolními orgány. Bude tedy monitorováno, zda a v jakém počtu budou občané České republiky využívat možnost provádět elektronickou identifikaci prostřednictvím občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem pro komunikaci s orgány veřejné správy. V souvislosti s tím, jak bude přibývat občanů s novým občanským průkazem, tedy občanským průkazem se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem, by se měly omezit fronty na úřadech, což bude též jedno z hodnotících kritérií. Jako období, které je vhodné pro přezkum účinnosti implementovaných opatření a pro zhodnocení novelizace, se doporučuje doba minimálně 3 let. Tato doba by měla být dostatečně dlouhá pro shromáždění dat potřebných pro zhodnocení účinnosti přijaté úpravy a případných podnětů od dotčených subjektů.

Přezkoumávat účinnost této právní regulace budou zejména orgány, které s ní budou přicházet přímo do styku v rámci běžné aplikace (zejména obecní úřady obcí s rozšířenou

působností a zastupitelské úřady) a bude prováděna průběžně na základě konkrétního vyhodnocování úrovně plnění závazků vyplývajících z právní úpravy.

7. Konzultace

Konzultace změn zákona o občanských průkazech proběhly v rámci Ministerstva vnitra.